

Oikeustapauskokoelma

Asia C-440/14 P

**National Iranian Oil Company
vastaan
Euroopan unionin neuvosto**

Muutoksenhaku — Iranin islamilaiseen tasavaltaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet — Sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen luettelo, joiden varat ja taloudelliset resurssit on jäädytetty — Täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 945/2012 — Oikeusperusta — Arviointiperuste, joka koskee Iranin hallitukselle annettavaa aineellista tai logistista tukea tai rahoitustukea

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 1.3.2016

- Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Perustelut — Perusteluvollisuuden laajuus — Asetus, jolla annetaan toimivalta toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä — Völlöisyyttä mainita annettavien toimien oikeudellinen muoto ei ole*
(EY 296 artikla; neuvoston asetuksen N:o 267/2012 46 artiklan 2 kohta)
- Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Iraniin kohdistetut rajoittavat toimenpiteet — Ydinaseiden levittämistoimintaan osallistuvien tai sitä tukevien henkilöiden, yhteisöjen tai elimien varojen jäädyttäminen — Neuvoston toimivalta käyttää SEUT 215 artiklaan perustuvien rajoittavien toimenpiteiden alalla SEUT 291 artiklan 2 kohdassa määrättyä menettelyä*
(SEUT 215 ja SEUT 291 artikla)
- Euroopan unionin toimielimet — Toimivallan käyttäminen — Komissiolle tai neuvostolle täytäntöönpanotoimien antamiseksi annettu täytäntöönpanotoimivalta — Täytäntöönpano — Käsite — Yksittäistapausta koskevien toimien antaminen kuuluu toimivaltaan*
(SEUT 291 artiklan 2 kohta)
- Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Iraniin kohdistetut rajoittavat toimenpiteet — Oikeudellinen perusta — SEUT 215 artiklan tai SEUT 291 artiklan perusteella toteutetut rajoittavat toimenpiteet — Eri toteuttamismenettelyjen erottaminen toisistaan — Toimenpiteiden toteuttamisen SEUT 291 artiklan puitteissa edellytyksenä ei ole unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission yhteinen ehdotus — Yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ei loukata*
(SEUT 215 artikla, SEUT 263 artiklan neljäs kohta ja SEUT 291 artiklan 2 kohta)

5. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Asetukset — Iraniin kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä koskeva asetus — Neuvoston varaaman täytäntöönpanotoimivallan sallittavuus — Edellytykset — Perustellut erityistapaukset*

(SEU 291 artiklan 2 kohta ja SEUT 296 artikla; neuvoston päätös 2010/413/YUTP; neuvoston asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 ja 3 kohta)

6. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Perustelut — Perusteluvollisuuden laajuus — Oikeusperustaa ei ole velvollisuutta mainita, jos se voidaan määrittää toimen muiden osien perusteella*

(SEUT 296 artikla)

7. *Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Iraniin kohdistetut rajoittavat toimenpiteet — Ydinaseiden levittämistoimintaan osallistuvien tai sitä tukevien henkilöiden, yhteisöjen tai elimien varojen jäädyttäminen — Täytäntöönpanotoimivallan nojalla toteutetut toimenpiteet — Täytäntöönpanotoimen tulkitseminen perustoimen mukaisesti — Kyseessä olevan lainsäädännön asiayhteyden huomioon ottaminen*

(EY 215 artiklan 2 kohta; neuvoston asetus N:o 267/2012)

1. Vaikka rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista koskevan asetuksen johdanto-osan viittauskappaleissa on mainittava selvästi oikeusperusta, jonka perusteella toimivaltaisella toimielimellä on toimivalta toteuttaa henkilöön tai yhteisöön kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä, oikeusperustaksi mainitussa säännöksessä ei kuitenkaan ole välttämätöntä ilmoittaa niiden toimien oikeudellista muotoa, jotka voidaan antaa sen perusteella, jotta viittaus kyseiseen säännökseen muodostaisi asetuksen oikeudellista perustaa koskevat riittävät perustelut.

(ks. 19 kohta)

2. Jo SEUT 215 artiklan sanamuodosta ilmenee, ettei se ole esteenä sille, että sen perusteella annetulla asetuksella siirretään komissiolle tai neuvostolle täytäntöönpanovaltaa SEUT 291 artiklan 2 kohdassa määritellyin edellytyksin, jos tässä asetuksessa säädetyt rajoittavat toimenpiteet edellyttävät yhdenmukaista täytäntöönpanoa. Erityisesti SEUT 215 artiklan 2 kohdasta ei käy ilmi, että luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, ryhmiin tai muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin kohdistuvat yksittäiset rajoittavat toimenpiteet olisi välttämättä annettava SEUT 215 artiklan 1 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti eikä niitä voitaisi antaa SEUT 291 artiklan 2 kohdan perusteella.

Missään EUT-sopimuksen määräyksessä ei määrätä, ettei sen kuudetta osaa, joka koskee toimielinjärjestelmää ja varainhoitoa, voitaisi soveltaa rajoittaviin toimenpiteisiin. SEUT 291 artiklan 2 kohdan soveltaminen ei siis ole poissuljettua, kunhan siinä asetetut edellytykset täyttyvät.

(ks. 34 ja 35 kohta)

3. SEUT 291 artiklan 2 kohdassa esiintyvä ”täytäntöönpanon” käsite käsittää sekä täytäntöönpanosääntöjen laatimisen että sääntöjen soveltamisen yksittäistapauksiin antamalla niitä koskevia toimia.

(ks. 36 kohta)

4. Kun otetaan huomioon se, että merkitsemisellä sellaisten henkilöiden tai yhteisöjen luetteloon, joihin kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä, on huomattava kielteinen vaikutus asianomaisen henkilön tai yhteisön perusvapauksiin ja perusoikeuksiin, tämä merkitseminen, perustuipa se SEUT 215 artiklaan tai SEUT 291 artiklan 2 kohtaan, antaa tälle henkilölle tai yhteisölle, siltä osin kuin sitä voidaan verrata sen osalta yksittäistapausta koskevaan päätökseen, oikeuden saada asiansa käsitellyksi unionin tuomioistuimissa SEUT 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti erityisesti sen tarkistamiseksi, onko tämä yksittäistapausta koskeva päätös perustoimessa mainittujen yleisten merkitsemisedellytysten mukainen.

SEUT 215 artiklaan perustuvan menettelyn ja SEUT 291 artiklan 2 kohtaan perustuvan menettelyn välisen eron avulla sen sijaan halutaan erottaa rajoittavien toimenpiteiden alalla perustoimi ja täytäntöönpanotoimi toisistaan objektiivisten perusteiden nojalla. Tässä yhteydessä SEUT 215 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vaatimus, joka koskee unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission yhteistä ehdotusta, on tässä määräyksessä tarkoitettuun menettelyyn sisältyvä edellytys eikä menettelyllinen tae, joka olisi annettava yleisesti kaikille henkilöille tai yhteisöille, jotka on merkitty rajoittavia toimenpiteitä koskevaan luetteloon millä tahansa perusteella. Näin ollen sen, että SEUT 291 artiklan 2 kohtaan perustuvan täytäntöönpanotoimivallan käyttämisen yhteydessä rajoittavien toimenpiteiden hyväksymisen edellytyksenä ei ole, toisin kuin SEUT 215 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna menettelyn yhteydessä, tällaisen yhteisen ehdotuksen tekeminen, ei voida katsoa loukkaavan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, kun kyse on merkitsemisestä tällaiseen luetteloon.

(ks. 44 ja 45 kohta)

5. Yhdenmukaisuuden, yhteensovittamisen ja nopeuden vaatimukset varojen jäädyttämistä koskevia toimia annettaessa oikeuttavat sen, että EUT-sopimuksen perusteella toteutettujen luetteloon merkitsemistoimien, yhdessä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan puitteissa toteutettujen luetteloon merkitsemistoimien kanssa, katsotaan kuuluvan SEUT 291 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin erityistapauksiin, minkä vuoksi voidaan poiketa säännöstä, jonka mukaan täytäntöönpanotoimivallan käyttäminen kuuluu yleensä komissiolle. Näin ollen neuvosto voi laillisesti varata itselleen täytäntöönpanotoimivallan.

Kun kyse on edellytyksestä, joka liittyy sen perusteluihin, että toimivalta on myönnetty neuvostolle, kyseessä olevan toimen on katsottava olevan SEUT 291 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla asianmukaisesti perusteltu silloin, kun – kun otetaan huomioon sen lausekkeen olemassaolo, jolla täytäntöönpanotoimivalta myönnetään neuvostolle, ja sen perustelut kyseessä olevaa toimea edeltäneissä toimissa – tämän neuvoston toimivallan voitiin katsoa kuuluvan siihen asiayhteyteen, jossa kyseessä oleva toimi annettiin.

(ks. 56, 58, 60 ja 64 kohta)

6. Se, ettei toimen perusteluissa viitata johonkin tiettyyn EU-sopimuksen määräykseen, ei voi olla olennainen virhe, jos toimen oikeudellinen perusta voidaan määrittää toimen muiden osien perusteella.

(ks. 66 kohta)

7. Asetusta, jossa säädetään Irakiin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä, ei ole tulkittava pelkästään SEUT 215 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan puitteissa tehtävän päätöksen valossa vaan myös sen historiallisen asiayhteyden valossa, johon unionin antamat säännökset ja tämä asetus kuuluvat. Sama pätee yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan puitteissa tehtyyn päätökseen, jota on tulkittava sen asiayhteys huomioon ottaen.

(ks. 78 kohta)